

Kuvve-i Şeheviye

Kuvve-i şeheviye, menfaatları celb ve cezbeden kuvvedir. Yemek, içmek, uyumak ve konuşmak gibi şeyler kuvve-i şeheviyedendir.

İffet, kanaat, nezahat ve seha kuvve-i şeheviyenin önemli kısımlarındandır. **İffet**, nefsinin haram olan şeylerden muhafaza etmek; **kanaat**, elindeki nimetlere rıza gösterip haris olmamak; **nezahat**, çirkin ve rezil olan şeylerden kendini muhafaza etmek; **seha** ise, insanın kendi istek ve arzusuyla muhtaç olanlara yardımda bulunmasıdır. **Seha**, ahlâk-ı hasenenin en mühimlerinden.

Diğer kuvveler gibi, kuvve-i şeheviyenin de üç mertebesi vardır

*“Kuvve-i şeheviyenin **tefrit** mertebesi **humud**dur ki; ne helâle ve ne de harama şehveti, iştihası yoktur. **İfrat** mertebesi **fücur**dur ki; namusları ve ırzları payımal etmek iştihasında olur. **Vasat** mertebesi ise **iffettir** ki; helâline şehveti var, harama yoktur.”¹²⁴*

“Ve keza kuvve-i şeheviyesi haddi aşarsa heva-i nefse tâbi olur, kalbinden şefkat-i cinsiye zâil olur, kendisi berbad olacağı gibi başkalarını da berbad edecektir.”¹²⁵

İnsanın hayatı, her zaman ifrat ve tefritten uzak ve daima istikamet üzere olmalıdır. Her meselede olduğu gibi yemesi, uyuması ve konuşması hep ölçülü, israftan uzak ve sünnete uygun olmalıdır. Nitekim,

“Yiyin, için; fakat israf etmeyin.”¹²⁶

ayeti bunu emretmektedir.

Ebu Ali İbni Sina, yalnız tıp noktasında bu ayeti şöyle tefsir etmiştir:

“İlm-i Tıbbı iki satırla topluyorum. Sözün güzelliği kısalığındadır. Yediğin vakit az ye. Yedikten sonra dört-beş saat kadar daha yeme. Şifa, hazımdadır. Yani, kolayca hazmedeceğin miktarı ye. Nefse ve mideye en ağır ve yorucu hal, taam taam üstüne yemektir.”

Dipnotlar:

124. *İşarat-ül İ'caz.*

125. *İşarat-ül İ'caz.*

126. A'raf Suresi.